

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATIRICH

MUMORISTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

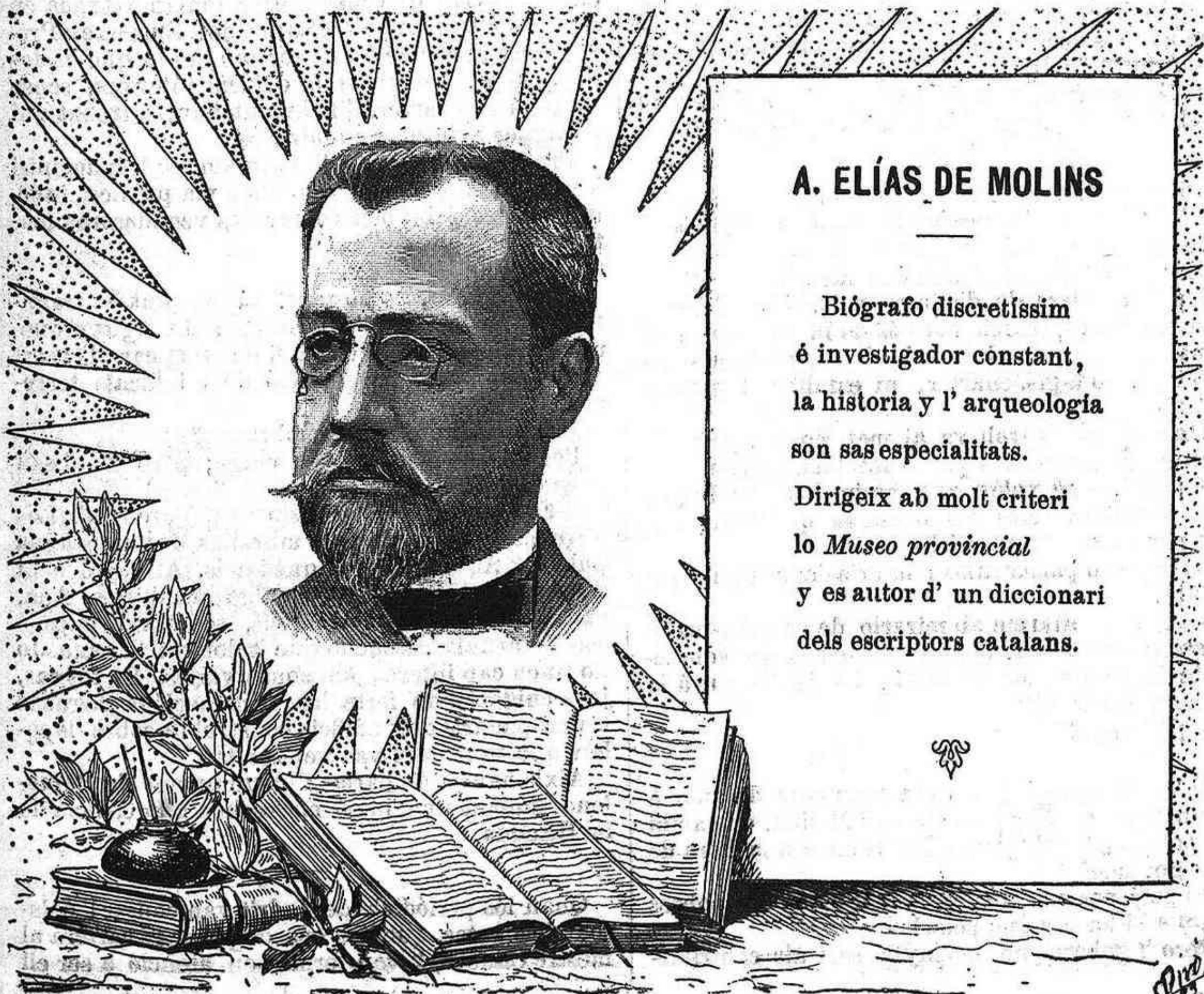
Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

A. ELÍAS DE MOLINS

Biògrafo discretíssim
é investigador constant,
la historia y l' arqueologia
son sas especialitats.

Dirigeix ab molt criteri
lo *Museo provincial*
y es autor d' un diccionari
dels escriptors catalans.

1893

CRÒNICA

La qüestió del Marroch està encallada.

Los morts del dia dos ja están enterrats: quatre ó cinch pams de terra africana 'ls separa del mon dels vius, y ja no hi ha perque recordarse d' ells.

Aquesta falta de memoria y de pietat ens l' ha encomenada 'l govern fusionista, que sempre s' ha distingit per la séva patxorra.

Per lo tant, diguém d' acort ab en Sagasta:

—Soldats heróichs de Melilla, mártirs de la patria, que al caure sens vida sobre 'l camp de batalla, siguereu mutilats bárbarament per las tayfas salvatjes del Riff, dormiu en santa pau.

Lo vostre son etern no será interromput per res, ni molt menos per l' estrépit de una sangrenta y exemplar venjansa.

Dormíu en pau. La desventurada Espanya també dorm. No falta qui s' encarrega de donarli á cada instant grans dóssis de narcótich.

*
* *

A Barcelona l' entussiasme per la guerra es casi nulo.

Si desde bon principi s' hagués fet lo que devia ferse; si á la indignació que produhi l' ofensa rebuda s' hagués respost instantáneament enviant forsas á Melilla pera deixar en lo lloch degut l' honra de la nació, crech sincerament que la gran capital de Catalunya no hauria reparat en sacrificis, abandonantse per enter á las corrents del entussiasme patriótich.

Peró s' han deixat passar los moments millors: lo govern ha lograt ensenyarnos qu' en materias d' honra y dignitat no es precis precipitarse massa: que tot s' ha de fer ab càlcul, ab calma, ab parsimonia, ab peus de plom, á pas de tortuga, y aquí 'ns tenén, frets com lo glás y més escéptichs que aquells desventurats que no creuhen en res, casi á punt de dir:

—Ni 'ls riffenyos de Melilla, ni 'ls *riffaires* de Madrit, valen la pena de que 'ns encaparrém.

*
* *

Dillúns, una manifestació d' estudiants vá recorre 'ls principals carrers de la ciutat, ab la idea de desahogar sos sentiments patriótichs.

Eco de altrás manifestacions idénticas realissadas pels escolars de distintas poblacions d' Espanya, aquell espectacle hermós de la juventut moventse y agitantse al impuls dels sentiments patriótichs, no lográ enardir, ni escalfar al resto de la població.

Un tipo que 's trobava al meu costat, quan la manifestació desfilava per la Rambla, murmurá:

—¡Y bé, qué voléu que fassin los estudiants, sinó aprofitar totas las ocasions que 's presentan per deixar de anar á l' aula!

Al sentirlo parlar aixís li hauria donat una plantofada.

Vaig contentarme ab mirarlo de cap á peus, y al separarme d' ell, temerós de gelarme al contacte de la séva fredor de reptil, li vaig llansar á la cara aquest insult:

—¡Riffenyo!

Si 'l govern no 's preocupa gran cosa de anar á combatre als moros del camp de Melilla, en cambi als pobres contribuyents no 'ls dona una hora de sossego.

¡Si será perque 'ls moros del Riff son tan pobres que no hi ha res que pelar!

Peró 'l govern no empayta sols als contribu-

yents, sino á las colectivitats, als pobles enters y fins á las ciutats populosas com la nostra.

La Pubilla per ell ha anat adquirint la forma de una vaca de llet provehida de braguers inagotables. ¡Y tant mansa com es aquesta vaca!... ¡Quin gust munyirla!

Ara 's tracta de reivindicar los terrenos procedents de las antiguas murallas de Barcelona, destinats á via pública. La Hisenda está empenyada en que la Pubilla li aboni 'l valor de alguns carrers de l' Ensanxe: de aquells terrenos de us públich que tothom trepitja, y que 'l mateix govern, al aprobar el plano Cerdá, vá consentir que siguesen destinats á carrers.

L' Hisenda diu:

—¿Voléu tenir carrers? Pagueume 'ls.

No n' hi ha prou, per lo vist, ab que 'l govern, com á successor de Felip V, s' apoderés á viva forsa de las murallas de Barcelona, construhidas á expensas de la ciutat. Quan la cintura de fortificació vá ser derribada, la ciutat tenía perfecte dret á reivindicar los terrenos resultants, ja que al capde-vall seus eran y de ningú més. No 's vá cuidar de ferho, y l' Estat, convertintlos en solars se 'ls vá anar pulint, embutxacant cantitats inmensas. Y Barcelona, sense dir res, s' ho anava mirant molt tranquila.

Havent devorat lo préssech, la Hisenda ara tracta de menjarse 'l pinyol. Y 'l pinyol es la via pública.

—¿No van ser méus los solars?—diu ab aquella lógica propia dels aucells de presa.—Donchs de la mateixa manera ha de ser méva la via pública contigua als mateixos.

Peró l' Estat, qu' en materia de fer diners no 's para en barras, olvida que quan vá posar en venta 'ls solars, vá adinerarlos en quant las casas qu' en ells havían de construhirse tenían fatxada en alguns dels principals carrers del Ensanxe. Precisament lo carrer á que sortían era lo que 'ls donava valor. Destinats á edificis interiors, sense treure á cap carrer, difícilment hauria trobat qui s' hagués avingut á adquirirlos.

Pretendre avuy que l' Ajuntament li indemnisi 'l valor dels terrenos destinats á via pública involucra 'l desitj de voler cobrar dos vegadas una mateixa cosa.

Y aixó no té dibuix.

L' expedient, no obstant, vá seguint la tramitació de costúm. Ja l' Ajuntament ha sigut requerit perque nombri pérts á fi de practicar, d' acort ab los del Estat, la valoració dels indicats terrenos.

¿Déu l' Ajuntament nombrarlos?

Per mí que fassa lo que vulga; pero jo al séu puesto, li diria al Estat:

—Estolviém temps y gastos: ¿qué preténs? ¿Los terrenos de las antiguas murallas destinats á via pública? Aquí 'ls tens, quedatels. Al carré 'ls hi deixat jo pel primer que vulga recullirlos. Apa, maco: intercéptals, puléixtels, sémbrahi naps ó cols ó xaruvías, fesne lo que 't dongui la gana. Jo no tinch cap interés en conservarlos. En tot cas, ja 's cuidarán de ferte las reclamacions degudas los propietaris dels edificis construhits sobre 'ls solars que tu mateix vas vendre 'ls.

Aixís hauria de parlar l' Ajuntament de Barcelona, donant una llissó merescuda á la codicia de la Hisenda.

Quan los periódichs de Madrit van contar l' episodi dels ratas, que després de robar la cartera al mestre Chueca, li van tornar en atenció á ser ell

LOS RIFFENYOS D' AQUÍ

¡Barcelonins,
corrém á defensarnos,

contra aquets llops
que 'ns volen devorar!
(Música dels Nets dels Almogàvars.)

l'autor de *La Gran Via*, ¿qué volen que 'ls digui? tot alló 'm vá semblá una broma periodística.

Los ratas, agrahts per haverlos tret á l'escena 'l popular compositor; los ratas tornantli 'ls bit-

llets de banch y no reservantse més que 'l séu retrato; tot aixó era un espectacle tan nou, tan inesperat, tan fora de las costúms dels que viuhen de l'art de l'ungla, que lo qu' es jo, ni que m' ho haguessen jurat, ho hauria pogut creure.

Pero ara hi cambiat de modo de pensar, al veure que 'ls ratas de Barcelona no han volgut ser menos que 'ls de Madrit.

Aquí la víctima de la rateria siguié l' esposa del director de *La Dinastia*, Sr. Morano, y l' objecte robat un rellotje d' or, que al séu valor intrínsech reunia 'l mérit especial de ser un recort de familia.

Resignantse á creure que l' havia perdut, perque s' ha de anar molt en compte á ofendre la susceptibilitat dels ratas, lo Sr. Morano vá publicar un anunci, oferint una recompensa al que li tornés aquella prenda.

Y la prenda siguié recuperada. Un senyor molt ben vestit li vá portar á la redacció: de la recompensa oferta sols n' admeté un parell de duros, y encare, segons digué, perque era precis donar alguna cosa á dos personas necessitadas que anavan ab ell quan varen trobar lo rellotje.

Pero 's coneix que 'l rata que vá admetre aquelles deu pessetas seria objecte de una seria reprimenda per part dels séus companys, quan un individu de la confraria, després de solicitar una conferencia reservada ab lo Sr. Morano, s' empenyá en tornarli aquella petita suma.

—No—li deya—nosaltres no volem ni podem admetre res, tractantse de una persona com vosté que desempenya la direcció de un diari y la presidencia de la *Associació de publicistas*.

Y encare no sé si devia afegir:

—Ab la premsa es precis estarhi bé.

La Dinastia al donar compte del fet diu:

«Nuestro director, entre risueño y sorprendido, insistió en que guardasen los amables ratas la gratificación; pero la negativa fué irrevocable y acompañada de la oferta de que ni el Director ni los redactores de *La Dinastia* volverían á perder ningún objeto de valor.»

¡Bravo! ¡Y que siga l' enhorabona!

P. DEL O.

A MARIA

Ahir, senyor de tú, ¡ma eterna aymia!
felis ab ton amor, tot me somreya:
mes ma disort la gelosía feya,
poruch de que potser te perderia.

Avuy no sent mon cor ja gelosia
que t' he perdut per sempre com preveya;
mes per ma culpa aixís si vida 'm treya
un dupte avants, avuy m' indignaria.

Ahir, felis ab tú, desesperantme
un dupte que al fi ara no 'm tortura
mes pensant que no ets meva vaig matantme...

Y no sé al fi que es ja mes desventura
si ab tú, ditxós, los celos destrossantme
ó sens tú desgraciát, creyente pura.

E. MARTÍ GIOL.

LO SENYOR LLEÓ

Aixó dels moros lo té exasperat.

Desde que 's lleva fins que se 'n torna al llit, no 's treu un sol moment los moros de la boca.

—¡Quína nit més perra hi passat!—diu á la séva senyora tot vestintse.

—¿Qué?—fa ella sobresaltada:—¿que se 't van passar malament los calamarsos d' ahir vespre?

—¡Ca!... Es que hi tingut un somni espantós. Hi somiat que 'ls moros invadían lo Putxet y 'm

cremavan la torreta. ¡Pocas vergonyas! ¡Atrevirse á atacar la meva torrel...

—Bé... aixó ray que no passa de ser un somni...

—No importa. Si ells no haguessin fet lo que han fet, jo no hauria somiat semblant cosa... ¡Ah, nol! Lo mal rato que m' han donat aquesta nit, no 'ls lo perdono may més... ¡Grandíssims!—

Y tot acabantse de vestir, se traslada al menjador y demana 'l xocolata.

La criada ja ha tornat de comprar.

—¿Qué hi há?—li pregunta 'l senyor Lleó:—¿qué diuhen per la plassa?

—Tothom s' exclama del mateix—respón la minyona deixant la xicra sobre la taula.

—¡Ah, si?—diu lo senyor Lleó, fregantse las mans ab visible alegría:—¿y qué diuhen? ¿qué diuhen? ¿de qué s' exclaman?

—D' aixó de que 'ls bolets aquest any tots son coreats.

—¡Ximple! ¿Qui 't parla de bolets ara? Jo vull dir qué diuhen de la qüestió del moro.

—¡Ah!... No n' hi sentit resar. ¿Qué hi ha alguna cosa?

—¡Vés, vés!—fa 'l senyor Lleó, ple d' indignació patriótica:—sembla mentida que siguis cristiana y visquis tan atrassada de noticias.—

Quan ha acabat d' esmorzar, se llenza al carrer y entra á la barberia.

—Bon dia, senyor Lleó: ¿qué vé pél diari?

—Si; á veure cóm estém de vintivuyts.—

S' assenta y 's posa á llegir.

Encare no ha tingut temps de recorre quatre lletinas, ja está picant de peus.

—¡Aixó es indigne! ¡Aquest govern no té modos! ¡Estém fent davant del món lo ridícul més gros que s' ha vist!...

—No s' hi enfadi—fa 'l barber ab molta calma:—devegadas los diaris...

—¡Qué devegadas, devegadas!—crida l' altre fóra de sí:—miri si ho diu ben clar y ab totas las lletas! «El gobierno cree que antes de adoptar medidas decisivas hay que estudiar el asunto con detención...»

—¡Y bé!

—¿Qué vols dir?... ¿Cóm se coneix que vosté á las venas en lloch de sanch hi té aygua de Colonia!... Si jo fos govern, á horas d' ara tots los barcos, tots los canons, tot l' exércit, tota la guardia civil, tota la nació sería á Melilla sembrant lo pánich y la devastació per tot arreu...

—¡Dimontri! Potser ne faria massa...

—¿Cóm massa? Si no s' arregla d' aquesta manera, no 'n surtirém may. L' infamia dels musulmans necessita un escarment terrible.

—¿Qué faria vosté, si estés á la séva má?

—¿Qué faria? Tallaria 'l cap á tots los moros sense deixarne ni un, y desseguida ompliria tota l' Africa de castells y fortalesas.

—¡Home! Havent tallat lo cap á tothom, casi bé que aquestas fortalesas hi serían de més.

—¡Fugi, home, fugi! ¿Qué sab vosté d' aquestas cosas?...—

Al dir aixó, lo senyor Lleó tira 'l diari de revés y surt de la barberia com un mal esperit.

Fins á l' hora de dinar no 's mou de la Rambla.

Se fica en tots los rotllos de gent ahont sent parlar en veu alta y 's planta á interrogar al primer que li vé al davant.

—¿Qué hi ha?—pregunta senyalant un grupo:—¿qué han agafat algun moro, potser?

—No senyor—li respon l' interpelat:—es un municipal que 's disputa ab un minyó que ven gomias per las mànegas y las carteras.

¡Ah!—fa 'l senyor Lleó, desilusionat y continuant lo passeig.

Una de las sévas grans distraccions es aturarse davant dels kioscos, per mirarse 'l plano de Melilla, lo retrato de 'n Margallo, l' *última hora con los sucesos del moro*....

¡Si 'n fa l' home de comentaris en veu baixa, davant d' aquelles penjarellas de papers!....

—Aquest Margallo—murmura examinant detingudament lo retrato del general—ja 'm sembla valent; pero trobo que té 'ls ulls poch tremendos; convindria que fos un home que ab la cara ja pagués, una especie de Nerón....—

Lo plano de Melilla li sugereix una pila de consideracions tácticas y estratéjicas.

—Té—exclama parlant sol y seguint ab lo dit las ratillas del paper:—Sidi-Guariaix.... lo fort que 'ns han destruit. ¡Sembla mentida que 'ls ho hajan deixat fer, sent tant prop de.... ¿cóm se diu aquesta fortalesa?.... Camellos.... ¿Y desde aquí? ¿De Cabrerizas altas y Cabrerizas bajas? ¿qué no 'ls podían escombrar ab una pluja de metralla?.... Y aixó d' aquí ¿qu' es? ¡Ah! Ja es terra de moros.... Mazusa.... Deu estar equivocac: deura volguer dir *gentussa*....—

Y aixís segueix fents'ho tot ell mateix, trasant plans de campanya, ideant operacions, combinant moviments, que ocasionarian sens dupte la derrota y l' aniquilament perpétuo de tots los moros haguts y per haver.

A la tarde, al café, no deixa parlar á ningú. Sembla talment l' únich y exclusiu representant del honor espanyol.

—Pero, senyor Lleó—li diu algú, tractant de

ferli alguna observació atinada:—ha de tenir present que....

—¿Qué saben vostés?—interromp l' home, traient foch pels ulls y pels caixals:—¡ningú me 'n ha de donar de llissons de patriotisme! Jo hi vist en Prim, hi vist arribar los voluntaris d' Africa, hi vist marxar los voluntaris de Cuba, hi vist en Cabrinetti, hi vist....—

Efectivament, lo senyor Lleó *ha vist* tot aixó y moltes cosas més; pero no *ha fet* res en sa vida.

Pero per ell lo patriotisme consisteix en cridar per tot arreu, fer lo valent á la barberia y al café, dir que 'l govern es un cobart.... y anársen á casa aviat porque l' ayre de la nit no 'l refredi.

Ara no sab fer altra cosa que parlar de Melilla, de l' honra nacional, dels cobarts marrochs....

Si demá 'ls moros se presentavan davant de Barcelona, lo senyor Lleó correria á retirarse á la forreta del Putxet.

Y si teniam la desgracia de que desemberquesin y triufessin y s' apoderessin d' Espanya, lo primer que renegaria y 's declararia moro seria 'l senyor Lleó.

¡Oh!.... 'N corran molts de *Lleóns* aixís per aquesta terra!

A. MARCH.

MANFREDO 'L TROVADOR

A cantarne una rondalla
per la duenya del seu cor,
va Manfredo 'l trovador

¡RES DEL MORO!

—Té, Marieta, vés á vendre aquestas gallinas desseguida. ¡No vull comprar may més blat de moro!.... ¡De moro.... ex!

—Ara ja no 's diu: *Afártam y digam moro*.
—¿Y donchs? ¿qué 's diu?
—*Afártam y digam frare*.

UN QUE NO HI VA

¿Anar al Africa? ¡Deu me'n guard!
Allí no 's pot menjar tocino.

al castell de la Senalla.
Vinga voltar la muralla,
al finestral ja ha arribat,
y quedant allí plantat
com si sigués una barra,
ab calma treu la guitarra (1)
y aquest cant ha comensat.

«Leonor, Leonór meva
surt que 'm refredo,
que tens baix la finestra
al teu Manfredo.
No'm donguis pas caraba-
que 'm desespero, [ssa
envia sols dos ratllas
á n' al guerrero.»

* * *

Para 'l cant, lo finestral
ab molta calma 's va obrí,
él content pensá, es aquí
la resposta angelical.
Mes no era ella ¡sort fatal!
surt y s' aboca un poquet
lo Marqués de la Senalla
qui tirantli un centimet

l' hi diu, toca 'l dos ceguet
que 'm despertas la canalla.

C. VILA Y M.

IPER DEU, SENYORAS!....

Estich extraordinariament afectat.

Acabo de veure los últims figurins de modas arribats de Paris.

¡Quín horror! Es alló d' haver de tancar los ulls, posarse á corre... y surti lo que surti.

Sempre havia tingut á la Moda en mal concepte, considerantla capás de qualsevol barbaritat; pero que arribés á lo que ha arribat avuy, no podia imaginarm'ho may de la vida.

¡Quins caps, quins cossos, quinas faldillas!... L' idea del contorn femení desapareix entre aquell abigarrat conjunt de telas, cintas, llassos y arrufats, y un acaba per duptar que sota aquell pilot extrany de drapets puga haverhi una dóna.

No; lo qu' es ara per espantar y fer creure á una criatura, no hi ha que parlarli del *papu*: basta ab ensenyarli una senyora vestida conforme marca l' últim figuri.

Lo clero 'n podria treure molt partit de la cosa. Si jo fos capellá, no explicaria pas que 'l dimoni porta banyas, ni que arrossega qua, ni que llenza flamas ensofradas pels ulls.

Diria senzillament:

—Lo dimoni es un ser infernal, que porta un traje de senyora fet á l' última moda.

Y 'm sembla que l' efecte pavorós havia de ser colossal.

¡Un dimoni disfressat de dóna, ab arreglo als modelos que acaban d' arribar!... M' hi jugo qualsevol cosa que faria més efecte una mica de propaganda en aquest sentit que totas las prédicas de la gent de *La Fulla*.

Perque alló—podém dirho ab tota la boca—no es elegant, ni pintoresch, ni bonich, ni res. Es resoltament absurdo, lleig y ridícul.

Las senyoras arronsarán impassiblement las espalllas y dirán ab la convicció que solen manifestar en aquests cassos:

(1) Era trovador y barber, per aixó usava guitarra.

—Que sigui lo que vulgui: es moda,—

¿Si? ¿Es á dir que per vostés la moda ho sanciona y justifica tot? ¿Es dir que si 'l *modisto* parisien 'ls diu: «Aixó es moda,» vostés s' ho posan sense replicar y 's creuen poder quedar tranquilas?

¡Guapo! No 'n volia saber d' altre.

¡Y donchs! ¿si demá vé un figurí segons lo qual vostés han d' ensenyar... lo que no deu ensenyarse, també ho acceptarán?

¿No?

¡Ah! ¿Ho veuen com la Moda no es una reyna absoluta y com las sévas lleys son apelables y discutibles?

Hi ha hagut épocas en que la moda ha tingut verdader gust y s' ha acostat bastant al etern ideal de bellesa y perfecció.

Perque hi ha que tenir en compte que las corrents indumentarias femeninas no son tan capritxosas ni poden marxar ab tanta llibertat com alguns se figuran.

Hi ha una ley, un principi fixo que regeix y regirá sempre aquest ram.

Totas las modas—fixins'hi bé que aixó es serio—totas las modas que conservin la vritat de las líneas del cos de la dóna, serán bonicas: totas las que esborrin ó falsejin lo contorn femení, resultarán lletjas, antiestéticas, antipáticas.

Y la moda d' avuy es lo més fals y mentider que s' ha vist al mon.

No senyors: la dóna no té 'ls brassos fets d' aquest modo; la dóna no té 'l cap entre dos geps; la dóna no té 'l cos configurat d' aquella manera tan ridícula.

Las senyoras se 'n podrán riure; pero al cap-devall ja ho veurán. Quan haguém arreglat aixó de Melilla, ens dedicarém á arreglar l' últim figurí.

Perque si lo que han fet los riffenyos es lleig y mereix cástich, més cástich mereixen las bárbaras y desatentadas exageracions de la moda actual.

MATÍAS BONAFÉ.

UN ENTUSSIASTA

—Si sapigués que m' havian de pendre per corneta, m' anava á allistar.

CANSÓ DE SOLDAT

Fa dos anys que só al servici,
dos anys fa que soch soldat,
y la ditxosa llicencia
¡ay! encare no ha arribat,
¡Tre, tri,
tots los tochs de la corneta
tri, tre,
tots los tochs be prou que 'ls sé!

Jo vivia ab los meus pares,
traballant, lliure d' afanys,
y gosant plers y alegrias
vaig arribá als dinou anys.

Y llavors, ¡oh lley funesta!
vaig haver de ser quintat,
tenint la fatal desgracia
de tocar-me ser soldat.

¡Tri, tre,
al saber tan mala nova,
tre, tri,
quin disgust vareig tení!

Me 'n aní cap al servici
resignat ab ma disort
mes un cop vaig arribarhi
fou molt gran mon desconhort.

Tot lo dia á la academia,
tot lo dia á l' instrucció,
lo cansament me rendia
y 'm matava la tristó.

¡Tre, tri,
de ordenansas y exercici,
tri, tre,
no 'n podía apendre ré!

Avuy sé instrucció, faig guardias,
manejo molt bé 'l fusell,
sé las ordenansas totes...
y es mes gran lo meu flagell.

Puig la llibertat me manca,
pateixo d' anyorament,
y de tornar ab mos pares
lo desítj me va creixent,

¡Tri, tre,
ab tant temps de sé al servici
tre, tri,
ja estich cansat de pati!

Fa dos anys que só al servici,
dos anys fa que soch soldat,
y la ditxosa llicencia
¡ay! encare no ha arribat.

¡Tre, tri,
tots los tochs de la corneta,
tri, tre,
¡ay! ¡quin dia 'ls deixaré!

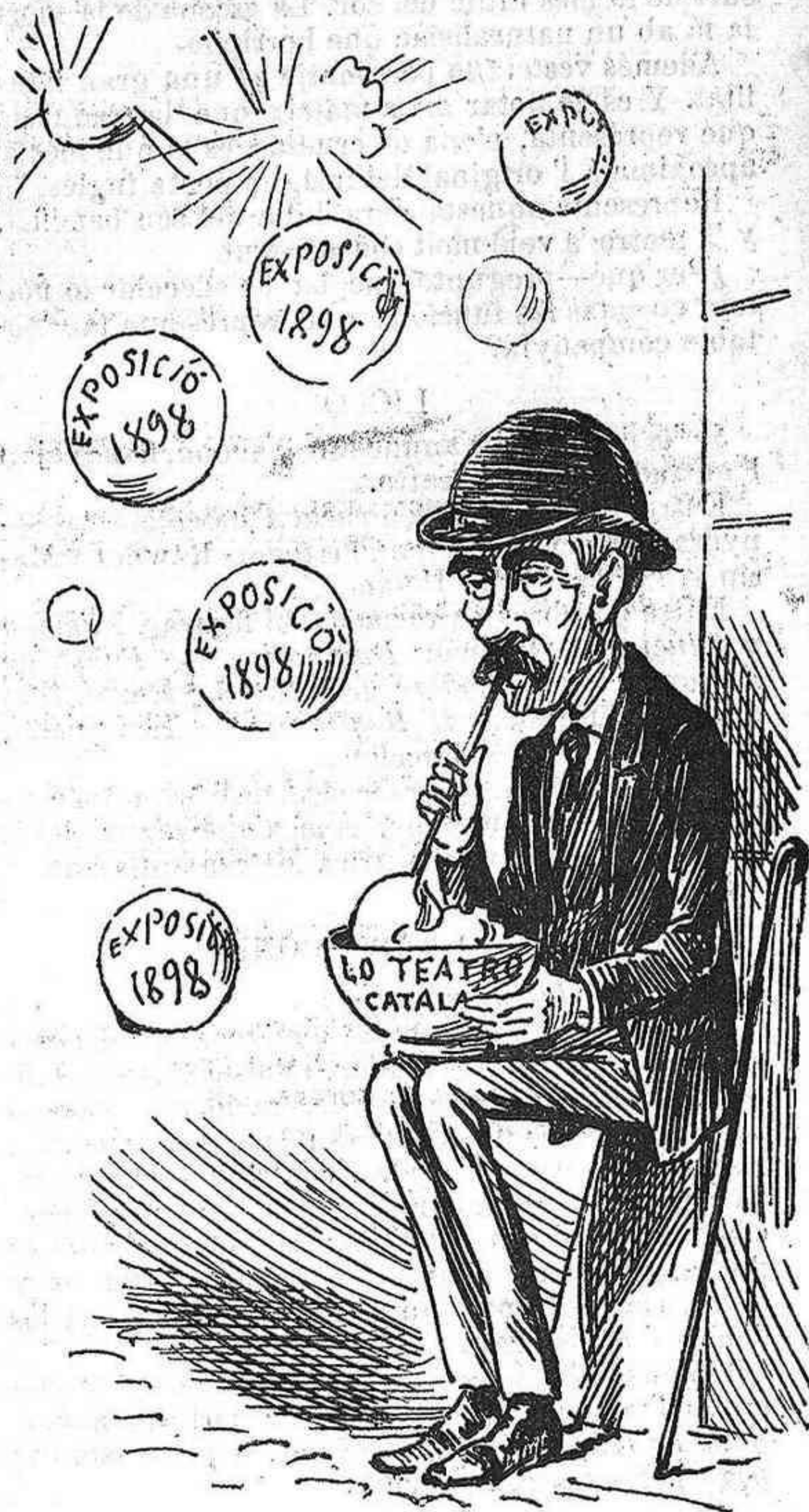
F. MARIO,

PRINCIPAL

Continuan los éxits de la companyia dramática italiana. Entre las obras posadas en escena des de

ENTRETENIMENTS INFANTILS

Lo senyor Perelló
va fent bolas, va fent bolas
lo senyor Perelló
va fent bolas de sabó.

la nostra última revista, totes las quals han valgut aplausos als actors, despertant l' admiració del escullit concurs, s' hi contan la *Denise*, de Dumas, y l' *Otello*, de Shakespeare.

En la primera, la Reiter vá fer maravellas de naturalitat y de talent. En la situació culminant del drama, en aquella confessió que fa la protagonista, estigué realment conmovedora. La Reiter ha confirmat plenament los bons auguris que feren los inteligents desde 'l punt que la vegeren en escena. Es una artista verdaderament sugestiva, *fascinatrice*, com diuhen los de la séva terra.

¿Y qué dirém de l' Emanuel en *Otello*? En aquest drama 's troba en lo séu element. Lo coneix á fondo y s' identifica ab lo célebre moro de Venecia. Ab tants actors notables com l' han interpretat, Emanuel troba encare una forma enterament nova, completament personal de presentarlo. Res de crits, ni de exageracions, ni de desplantes. L' intensitat y 'l relléu de la figura los fa dependir de una forsa interna especial que respón admirablement á las condicions especials del

personatge. Aixís aquella despedida á las glorias y á la fortuna, que casi tots los actors recitan cridant, Emanuel los diu ab una concentració que li surt de lo més íntim del cor. La escena de la mort la fa ab un naturalisme que horripila.

Además vesteix lo personatge ab una gran fidelitat. Y es de notar aixís mateix que la traducció que representa, plena de cruasas, es la que més s'aproxima á l'original del insigne poeta anglés.

Representá aquesta obra 'l dia del séu benefici, y 'l teatro 's veje molt concorregut.

¿Per qué—pregunto—no ha de succehir lo mateix en totas las funcions que representa tan notable companyia?

LICEO

Ja 'ls dos cartells anunciant l' abono, flanquejan l' entrada del gran teatro.

Entre 'ls cantants contractats descollan las senyoras Damerini y Vitali, los tenors Rawner y Masin y 'l célebre baix Uetam.

Entre las obras anunciadas, hi figuran *Filemon y Baucis*, de Gounod; *Damnation de Faust*, de Berlioz; *Il Re de Lahore*, de Massenet; *Manon Lescaut*, de Puccini, y *Il Pagliacci*, de Leocavallo, totas ellas novas á Barcelona.

Ab tals elements y la direcció del' orquesta confiada al mestre Mugnone, es més que segur que 's prepara una temporada lírica interessantíssima.

Ja era hora.

CIRCO BARCELONÉS

Al primer tapón, zurrapas.

L' empresa ha suferit una equivocació, al posar en escena *El honor militar*. ¡Malsenguanyats diners los que s' ha gastat en decoracions y aparatol Las decoracions quan son tan ben pintadas com las degudas al Sr. Urgellés, contribuheixen á salvar una obra, quan aquesta obra té salvació possible. Pero *El honor militar* no 'n té; l' obra es fluixa, pesadeta, sonsa y la música tampoch s' eleva. Deixant apart un ó dos números, tots los demés s' arrossegan.

Las maniobras de la comparsaria tampoch van cridar l' atenció. ¡Qué s' hi ha de fer! En aquest punt *El Husar* vá pegar primer, y ja se sab: qui pega primer, pega dos cops.

LIRICH

Molt notable siguié la primera audició de la Societat Catalana de Concerts.

En la primera part siguié molt discutida la execució de la difícil mazurka de Zarzyeski, á cárrech dels primers violíns. No falta qui suposá que 'ls primers violíns de la Catalana no están encare en lo cas de fer aquestas *hombradas* que 's permeten los de la Societat de Concerts de Madrit, los quals no en vá han rebut las lliçons de 'n Monasterio. Los que tal diuen, potser tenen rahó; pero qui no proba, no alcanza.

Desde la segona part, composta de tres fragments de altrás tantas sinfonias de Beethoven, lo concert del diumenje se 'n aná molt amunt. Dos de aquests tres fragments, l' *allegretto* de la 7.ª y 'l *Scherzo* de la 3.ª tingueren que ser repetits entre entussiasmas aplausos.

Pero l' entussiasme del públich arribá al últim grau ab l' execució dels *Murmuris de la selva* de 'n Wagner. Pessa magistral, tingué una interpretació grandiosa, plena de vida y de vigor, en tots conceptes intatzable.

En conjunt lo concert siguié un triunfo, tant pel mestre director Sr. Nicolau com per los inteligents y estudiosos professors de la Catalana.

ROMEA

Si 'ls cartells no atribuhissen al Sr. Aulés la pessa *A treure tacas*, ningú diria que aquesta producció siguiés deguda á la mateixa ploma qu' es crigué *Cinç minuts fora del mon y Cel rogent*.

No perque l' obra no fassi riure, sino per la séva trama desgabellada y pel séu caracter assainetat.

Se 'm dirá que d' altrás n' hi ha semblants ó pitjors que son aplaudidas. Convinguts; pero de aixó plora la criatura.

Y la criatura en aquest cas es lo *Teatro Catalá*, que unas produccions tan aixeridas solia donar en los primers anys de la séva existencia, no sent de las pitjors, las degudas al mateix Sr. Aulés.

* *

Dimars estreno de *Los aucellets*.

Fou rebuda ab aplauso, feu riure molt al públich y crech qu' está destinada á reftar molt temps.

Desde las primeras escenas s' endavina que l' obra ha nascut á Fransa, y desseguida 's descubreix que 'l séu pare degué ser lo fecundíssim Labiche, l' autor cómic mes pródich en ideas, recursos y truchs escénichs que ha existit en lo present sigle.

Lo Sr. Pous ha transportat *Les petits sisseaux* á la escena catalana, recarregantla un bon tros, assainetantla bastant, buscant ab afany las riallas del públich.

Alguns dels cambis que 's realisan en lo caracter dels personatjes son massa precipitats; pero aixís y tot l' obra resulta divertida y 'l públich hi passa un bon rato.

Sigüé interpretada discretament per la Sra. Parrenyo y 'ls Sr. Bonaplata, Soler, Goula, Fuentes, Pinós y Valls.

TÍVOLI

Alternant ab *Garin*, que continúa sent l' obra de la temporada, s' ha posat en escena *Il barbiere di Seviglia* interpretant de una manera admirable lo paper de Rosina la Srta. Landy.

L' obra 's posá á benefici d' ella, y féu bé en triarla, ja qu' es difícil cantarla millor. ¡Quina riquesa de filigrana y quina correcció d' estil! La Srta. Landy siguié objecte de una ovació contínua.

Lo tenor Brotats, lo barítono Mestres y 'ls senyors Thos y Campins secundaren notablement á la aplaudida diva.

NOVEDATS

Ab molt bon éxit prossegueixen las funcions á cárrech de la companyia dramática dirígida pels Srs. Simó y Borrás.

Aquest últim ha representat lo monólech patriótic: *Mestre Olaguer* degut á la ploma vigorosa de Angel Guimerá, trobant los mateixos aplausos que ab ell havia alcançat en lo *Teatro del Circo Espanyol* al estrenarlo. Y aixó que 'l poeta no escrigué aquesta obra ab l' idea de que siguiés posada en escena; pero tant se val: lo Sr. Borrás ha trobat en ella un motiu pera lluhir la séva dicció callenta y vigorosa.

* *

La pessa titulada *La firma de 'n Rovellat* es un arreglo de una producció francesa fet pel Sr. Colomer ab sa habilitat característica. La producció resulta sumament entretinguda.

* *

Per ahir dijous estava anunciat l' estreno del drama del Sr. Martinez Barrionuevo titulat *¡Dios!* La senmana próxima 'n parlarém.

CASTANYERA ANDALUSSA (dibuix de J. BLANCO CORIS)

—Me ha de dar muchas y gordas.
—¡Gordísimas hijo miol
¡Más gordas que las que vamos
á atizar á los moritos!

CATALUNYA

La reproducció de la bonica sarsueleta *La Revista* proporciona molts aplausos als artistes que la desempenyan y á sos autors D. Miquel Echegaray y 'l mestre Fernandez Caballero que 's troban avuy á Barcelona.

* * *

Boulangier es una producció d' escasa importancia. Aixís y tot, en lo séu desempenyo s' hi lluheix lo Sr. Carreras. Ja 's coneix que l' obra va ser escrita exprofés perque aquest artista pogués desempenyarla.

*

* *

Ahir devia estrenarse *El duo de la Africana* de qual producció hi sentit fer grans elogis.

Veurem si l' éxit de *Eldorado* correspon al que ha alcançat en molts altres teatros d' Espanya.

GRANVIA

Es verdaderament notable la transformació que ha sofert aquest local. De una barraca qu' era s' ha convertit en un dels teatros més ben tallats del Ensanche. Ofereix un aspecte senzill pero elegant y té unas condicions acrísticas inmillorables.

Sembla imposible que ab la reducció de la platea per donar lloch á la construcció de un espayós saló de descans y ab l' instalació de una espayosa galeria que donant la volta á la sala d' espectacles l' arrodoneix y li presta una forma adequada, s' haja fet lo miracle.

Aquestas obras y la decoració del local, qu' es per cert molt ben entesa, aixís com l' il·luminació del mateix, han trasformat completament al antich *Teatro Calvo y Vico*, fentlo molt apropiat pera totas las estacions.

A la companyia que dirigeix lo Sr. Tutau, contant ab un teatro de tals condicions, déixila anar. Las primeras funcions donadas lo díapte y diumenje, van contarse per plens. Lo públich aplaudí als artistes de la companyia que ofereixen molta homogeneitat y tenen las condicions necessarias pera reproduhir las principals obras del repertori y estrenarne moltes altrás que l' empresa té en cartera.

N. N. N.

COM MES NEM MENOS VALEM (1)

LLETRETA

Si Mahoma no 'ns ajuda
això se 'n va á can pistras

Al veurer las cosas totas
de eix mon, desterro ó infern,
digui 's del modo que 's vulgui,
puig pel cas té lo mateix;
al veurer que, repeteixo,
totas van á capgirells,
que per totas parts se troban
embolichs, farsants, raters,
tunantes, timos, enredos,
trenca colls en gran; y á més,
al veurer que com més sabis,
que com més intel·ligents
y més hábils volém serne
molt menos 'ns enteném,
de tal modo que la terra
una olla de grills sols es,
no puch menos d' exclamarne:

«Com més 'nèm menos valém»

Avants se feya justícia,
s' apoyava al hom de bé
y al delinqüent 's donava
lo cástich corresponent;
mes are es tot al contrari,
are es tot ben bé al revés;
al culpable 's dona apoyo
y al que té la rahó evident
si no 'l portan á presiri,
quan menos pert lo que té.

Y al veurer tanta injusticia
y al veure 'l contrast aquest
no puch menos d' exclamarne:
«Com més 'nèm menos valém.»

Avants los pobles vivían
en pau, tranquils y contents,
sens tenir fiscos ni apremis,
que 'l govern los imposés;
are estém plens de gabelas
y tributs de mala lley,
drets de consúms que 'ns consúmen,
investigadors y agents,
quintas, cédulas, recárrechs
sellos, timbres y demés
que no 'ns deixan dur camisa
quan no 'ns arrencan la pell.

Y al veurer semblants enredos
y al veure tals desgabells,
exclamo ab tota la boca:

«Com més 'nem menos valém.»

Anys enrera no 's parlava
de burgesos ni d' obrers,
no 's coneixían las huelgas
ni hi havia pronunciaments;
are 'ns plouhen las desgracias
y 'ls conflictes á gabells:
á Granada terremotos,
anarquistas á Jerez,
petardos á Barcelona,
tiros, assalts de quartels,
inundacions á Consuegra,
á Madrit motins y fret,
á Orihuela grans escándols
y miseria á tot arreu;

Per xó al veurer semblants cambis
y al veurer tants capgirells
no puch menys que di en veu alta:

«Com més 'nèm menos valém»

Uns quants sigles endarrera
com de la historia 's desprén,
no hi havia apotecaris,
ni metjes ni tants remeys
com are que tothom cura,
que tothom metje vol ser
y tots malalts incurables
volen matá ab sos invents;
tenim en Koch per la tisis,
per la rabia hi ha 'n Pasteur,
'l doctor Ferrán pe 'l cólera
y per fi, posteriorment
en Brown Séquard, que ab la linfa
fá tornar joves als vells;
no obstant y aixó 'ls cementiris
están que vessan de plens,
y la gent viu de tal modo
que qui no té un sis té un tres;

Y al veurer semblant comedias
y al veure aquest retrocés,
no puch menos d' exclamarne:
«Com més 'nèm menos valém.»

Avants poch's mals existian,
la gent morian de vells

(1) Premiada ab accésit en lo certámen humorístich del *Cassino Tarrassench*, 1893.

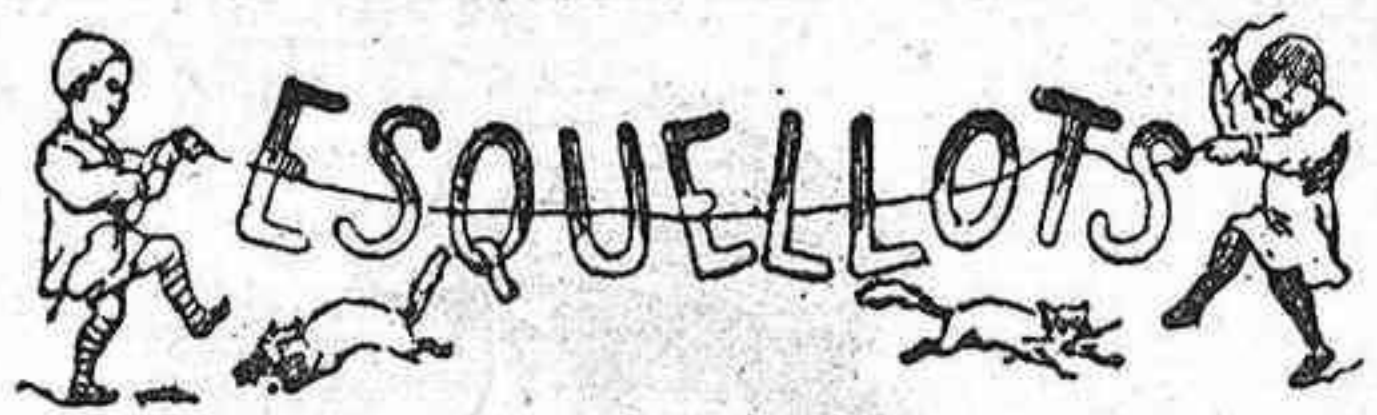
y 'ls metjes y apotecaris
badallavan de valent;
are, cada dia 'ns surten
marfugas de nou invent;
ab hivern, tenim bronquitis,
pulmonías, dengue y frets;
al istiu, cólera y tifus
y *magritis* á tot temps;
los porchs tenen la triquina,
la glossopeda 'ls badells,
hi ha 'l cólera á las gallinas,
la filoxera en los ceps
y una *anemia* á las butxacas
qué no 'ns deixa ni un moment,

Y al veurer tans cataclismes
y al venrer tants contratemps,
no puch menos d' exclamarne:
«Com més 'nem menos valém.»

Y per fi, dotze anys enrera
vivía tranquilament,
lo mateix que un patriarca
ó un ermitá del Montseny;
y are 'm trobo, ¡Deu me valga!
ab la dona y set bailets,
'l gat, 'l gos y la sogra,
qu' es pitjor que Lucifer,
y que 'm fa dir tots los dias
lo pare nostre al revés;

Per xó cada cop que, ab furia,
'm tira 'ls plats pe 'l clatell
exclamo ab santa paciencia:
¡¡Com més 'nem menos valém!!

JOAN VINYAS PONS.

Una escena elevada de una tragedia aerostática:
Lo capitá Charbonnet, aeronauta, de uns cin-
quanta anys, que durant lo curs de la séva vida
havia realisat un sens fi de ascensions, havent
quedat viudo, contragué segonas nupcias ab una
noya de Turín, jova y tendre, com que no més
tenia dinou anys d' edat.

Y apenas realisada la boda, li doná entenent de
fer una ascensió, com si l' elevarse per l' espay
hagués de aproximarlos més á la lluna.... de mel.

*
*

Estava escrit que l' aventura havia de serlos fu-
nesta.

Lo globo 's remontá rápidamente y trobant en las
alturas un temporal desfet aná á estrellarse contra
un dels pichs de la cordillera dels Alpes, morint
destrossat lo capitá Charbonnet y sufrint la séva
esposa feridas de tal gravetat, que 's tem per la
séva vida.

*
*

Y ara cedim la paraula á *Joseph Prud'home*:

—Joves y no joves que 'us caséu: procuréu mo-
derar las vostras ambicions. Ab frequencia resulta
perillós lo desitj imoderat de ocupar una *posició*

AL FRONTON

Una precaució senzilla:
que pendrá la gent sensata

perque ab un cop de pilota
no 'ls desbaratin la cara.

CANTAR

¡La virgen del Pilar dice
que se marcha esta semana,
para ir á dar cuatro palos
á la turba musulmana!

massa elevada. Prenéu exemple sino del infelís
matrimoni Charbonnet.

Conversa sorpresa al vol.

Per lo vist els dos que la sostenian eran tocinaires.

—Tot ho hem deixat á punt de solfa. Ara lo que convé es matar. Després, per l'Abril, ja vindrán los de Madrit á prohibir la matansa.

—¿Vols dir?

—Seguríssim.

—¿Y com vos havéu arreglat per conseguirho?

—Hem untat una mica.

—¿A qué?

—Home, ab llart dols.

—¿Y vols dir que d'aquí al Abril aquest llart no 's tornarà ranci?

L'altre dia van detenirlo mentres se dedicava á recullir burillas y á demanar caritat. Un cop detingut van traslladarlo al Asilo del Parch.

¿Preguntan á qui?

A tot un senyor llicenciat en Filosofia y Lletres, que havia fet la carrera ab gran brillantés, alcançant la nota de sobresalient en totas las assignaturas.

A continuació emprengué la carrera de Jurisprudencia, y al examinarse de Dret civil, varen donarli un suspéns.

Aquella nota va ferirlo al cor y al cervell.

Desde aquella hora vá perdre la rahó, y l'infelís recorria 'ls nostres carrers, demanant una gra-

cia de caritat per l'amor de Déu, y recullint puntas de cigarro.

¡La vida humana es un teixit de dramas llastimosos!

Gran discussió al Ajuntament á propòsit de un dictámen autorisant á la Junta del Hospital de Santa Creu per omplir de botigas totas las fatxadas que donan als carrers del Hospital y de Cervelló.

Los regidors metjes van horripilarse davant de aquest atentat contra la higiene.

¡Un hospital convertit en conjunt de botigas de lloguer! ¿Ahont s'es vist semblant gatuperi?

* * *

La veritat es que si 'l dictámen arribava á prosperar, que ho dupto molt, seria qüestió de adornar una de las parets de la santa casa, ab los següents versos.

Modelo soch de hospitals
y al mon no n'hi ha cap més:
primé á baix faig los malalts
y á dalt los curo després.

Llegeixo:

«Una artista muy celebrada en Paris, mademoiselle Litwine, acaba de contraer matrimonio con el doctor que la ha curado de un mal molestísimo y muy generalizado: la obesidad.»

La virtud del agrahiment es sempre molt simpática. Si bé en lo cas present, lo metje de mademoiselle Litwine, podrá dir:

—Si la méva esposa es guapa y esbelta á mi m'ho deu.

Pero escoltin: ¿No 'ls sembla que un cop casada ha de reapareixe 'l perill de la *obesitat*? Sobre tot si 'l marit de l'artista compleix com un home.

Ja tením en dansa 'l nou impost sobre 'ls jochs de cartas.

En lo successiu, á cada un d'ells s'hi haurá de clavar un sello de trenta céntims.

D'altra manera, tant los fabricants com los jugadors se las tindrán d'haver ab los investigadors de 'n Gamazo.

Y llavoras si que tindrà rahó aquell home dels Encants, que al vendre cartas, deya:

—Un joch de *busca-rahóns*, un ral.

Ara 'l timbre sol costará trenta céntims, sens dupte perque 'ls jochs de cartas van á ser més *busca-rahóns* que may.

La felís arribada de la locomotora á Caspe, vá celebrarse ab un ápat suculent.

Ab la particularitat de que al tallar un gran pastel que tenia la forma de barco, 'n van sortir 24 coloms, adornats ab cintas contenint los noms dels individuos de la Junta Directiva de la companyia del ferro-carril de Fransa.

Fixinse bé ab lo simbolisme de aquesta sorpresa. Los 24 coloms ab los 24 noms, varen sortir de un gran *pastel*.

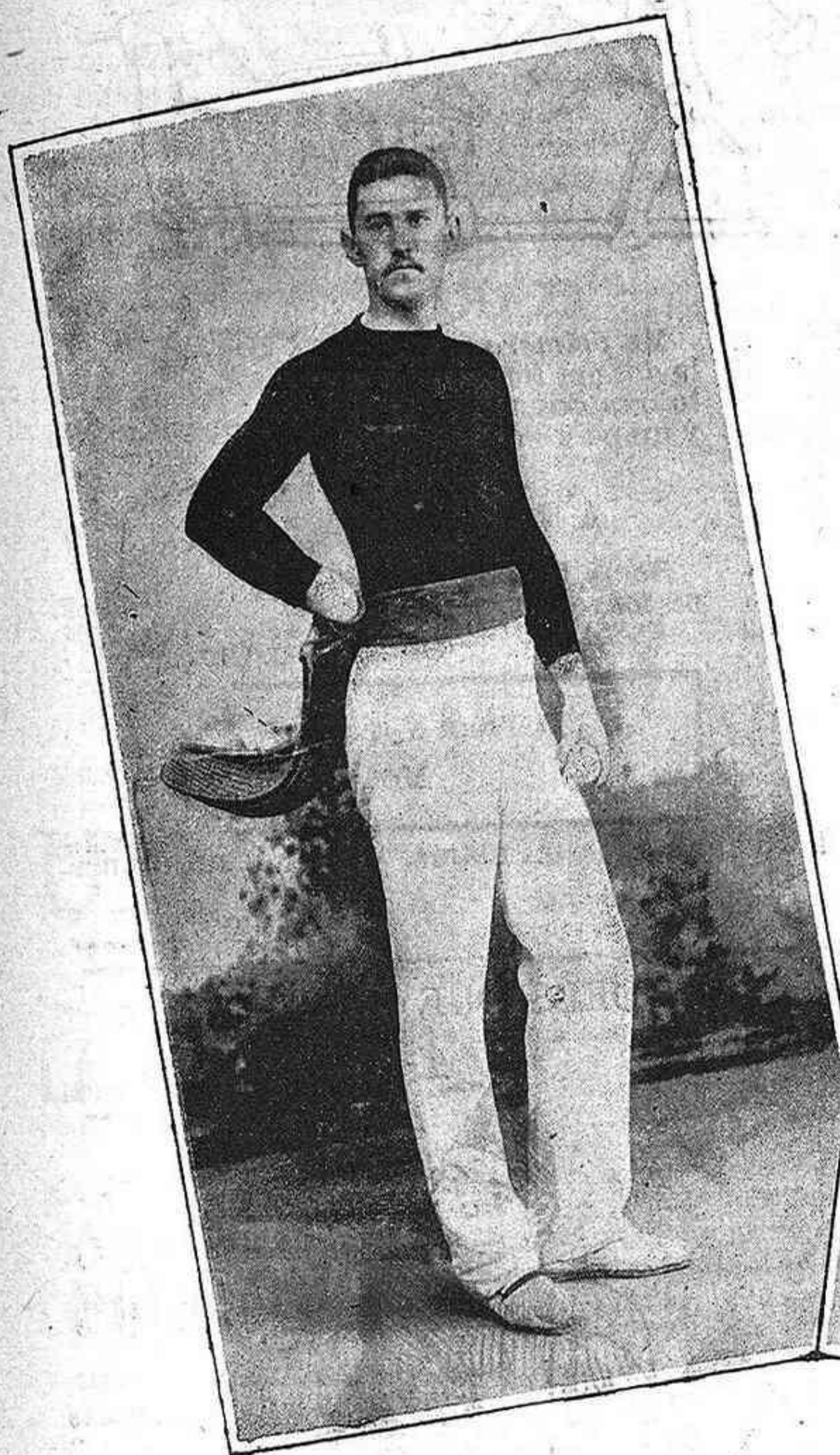
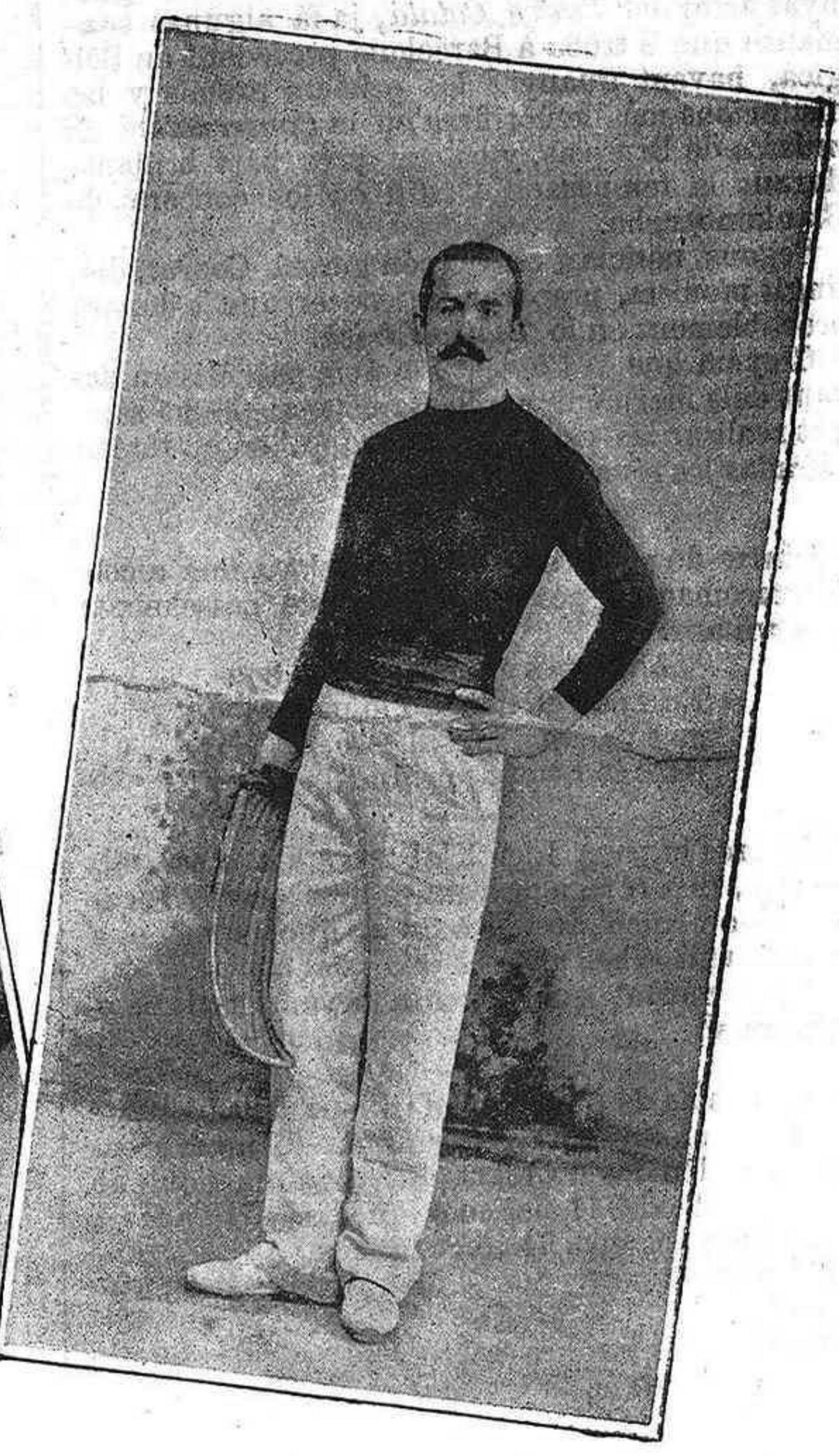
Ab molt éxit vá efectuar-se la inauguració del Teatro Real de Madrit, cantant-se 'ls *Hugonots*, del mestre Goula.

Del paper de reyna n'estava encarregada la Huguet, la qual alcançá una verdadera ovació. Y alguna cosa més encare: la felicitació del mestre Bretón.

«El maestro Bretón—diu un telégrama—felicitó á la diva en catalán.»

La felicitació del autor del *Garín*, proferida en

LOS GRANS PELOTARIS—LA PARELLA AMERICANA.

P. ECHEVARRIA (*Tandilero*)S. ECHEVARRIA (*Muchacho*)

català, per mí val més que 'l fallo dels setze jutjes que menjan fetje de un penjat.

Las personas curiosas que acostuman à visitar la colecció zoològica del Parch han observat que l' elefant tot sovint alsa la trompa y 's posa à riure com un ximple.

Per estar tan alegre algùn motiu molt poderós ha de tenir.

Hi ha qui suposa que 'l bon humor li vé del dia que va observar que uns timadors, à cambi de un paquet de retalls de periòdichs rebian dos bitllets de Banch de 25 pessetas, de un subjecte que 's figurava que aixís faría un gran negoci.

L' elefant vá seguir ab molta atenció aquesta maniobra y no 's pot acabar que 'ls gamarusos qu' encare s' hi deixan caure, no ingressin en la colecció zoològica.

Per bestias.

La Junta de govern del teatro del Liceo, s' ha reunit per tractar de l' obra d' espectacle que s' ha d' estrenar en la próxima temporada, encarre-

gantse 'ls propietaris de decorarla de una manera digna.

Desde 'l primer moment s' ha acordat prescindir de *Los Valkirias*, de Wagner, à pesar del éxit que ha alcançat aquesta producció en lo Teatro de la Gran Opera de Paris.

L' obra preferida sembla que serà *Il Re di Lahore*, de Massenet.

Està vist: havent de ser molt lo que 's projectava fer en lo Liceo, al últim s' haurà tornat *Re*.

Un telégrama de Melilla, publicat per un periòdich de Madrit, deya:

«Los moros han robado la novia de un vecino de Melilla, que estaba á punto de casarse.»

Lo de que *estaba á punto de casarse* van afegirli à la redacció del periòdich, considerant que desde 'l moment que 'l vehí de Melilla tenia novia, per casarse la tindria. Aixó es molt natural.

Pero després vá saberse que lo que 'ls moros van robar no era persona, sino cosa: mes clar: no era *novia*, sino *noria*, es à dir una cinia.

Per error de transmissió la *r* vá convertirse en *v*.

Aixís m' agradan los telegrafistas: que quan no estigan distrets, estigan de broma.

Lo violinista Fontova, fill del eminent malaguanyat actor del *Teatro Catalá*, ja fa algunas setmanas que 's troba á Barcelona procedent de Bèlgica, havent guanyat los primers premis y las distincions més honoríficas en lo *Conservatori de música* de Bruselas, y havent pres part brillant, durant la temporada d' istiu en los concerts, de Blankenberghe.

Segons noticias, ell y 'l seu germá Conrat, distingit pianista, preparan un concert que 's donará probablement en lo *Teatro Líric*.

Creym que 'n Lleonet Fontova patentisarà davant dels filarmónichs de Barcelona que ha sapigut realisar las esperansas totas qu' en ell tenian xifradas los seus admiradors.

Dintre de poch tindrem á Barcelona una escola de tauromaquia per l' istil de la que posseheixen los sevillans.

Aquests son pensaments bons.
En lloch de lidiá ab lo moro
mes val anarse'n al toro,
y tot lo demás son trons!

Mentres lo papa Lleó XIII treya 'l cap per una finestra, una ráfaga de vent vá arrebatarli del cap lo solideo blanch ab tanta furia, que ni menos s' ha arribat á saber ahont havia anat á parar.

¿No es veritat que corren uns vents molt revolucionaris?

Las plassas de professors de dibuix dels Instituts de segona ensenyansa, assignatura de nova creació, están dotadas ab 1,000 pessetas anuals que ab lo descompte del 11 per cent quedan reduhidas á 890 ó sigan pessetas 74'16 cada mes.

Menos de deu rals diaris. Menos del salari de un manobra.

Podrá 'l govern haver creat classes de dibuix; pero un sou aixís, la veritat, *no té dibuix*.

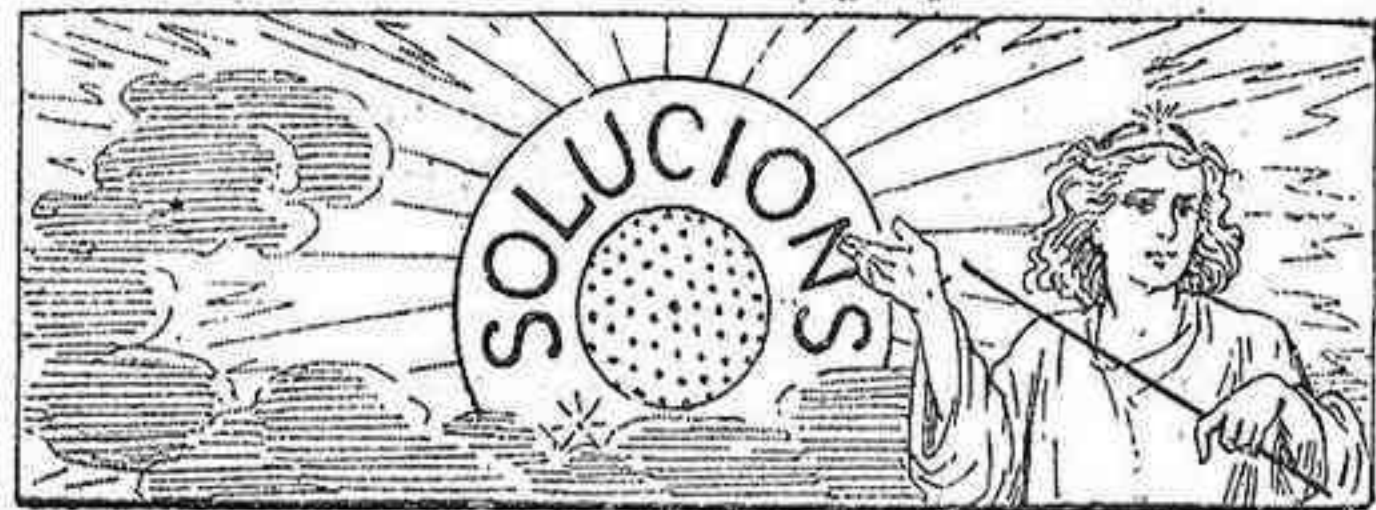
Entra 'l marit precipitadament al quarto de la séva dona, y per lo que diu, compendrán l' efecte que li produheix la escena que acaba de sorprendre:

—¡Infame!... ¡Mal amich!... ¡Tu als peus de la méva dona!...

—Home sosségat: jo hi vingut ab bons fins. Me casaré ab ella: t' ho juro.

—¡Casarte ab la méva esposa!...

—Si, home, si: prometo casarme ab ella desde 'l moment que quedí viuda.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*En-de-mo-ni-a-da*.
- 2.ª ID. *Ro-sa*.
- 3.ª ENDAVINALLA.—*Lo parayguas*.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Florencia*.
- 5.ª GEROGLIFICH.—*Una pila son tres*.

XARADA

Ma primera es musical,
la dos per fusta serveix,
lo tres-dos molt ensopeix
y un peix bó es lo méu total.

F. DE LA ROSA

ANAGRAMA

De un forn del carrer Condal,
un tot robá una total.

QUIMET DEL OLI.

D. PERE NAT
MOLA

Formar ab aquestas lletras, lo títul de un drama catalá.

A. AMIGÓ.

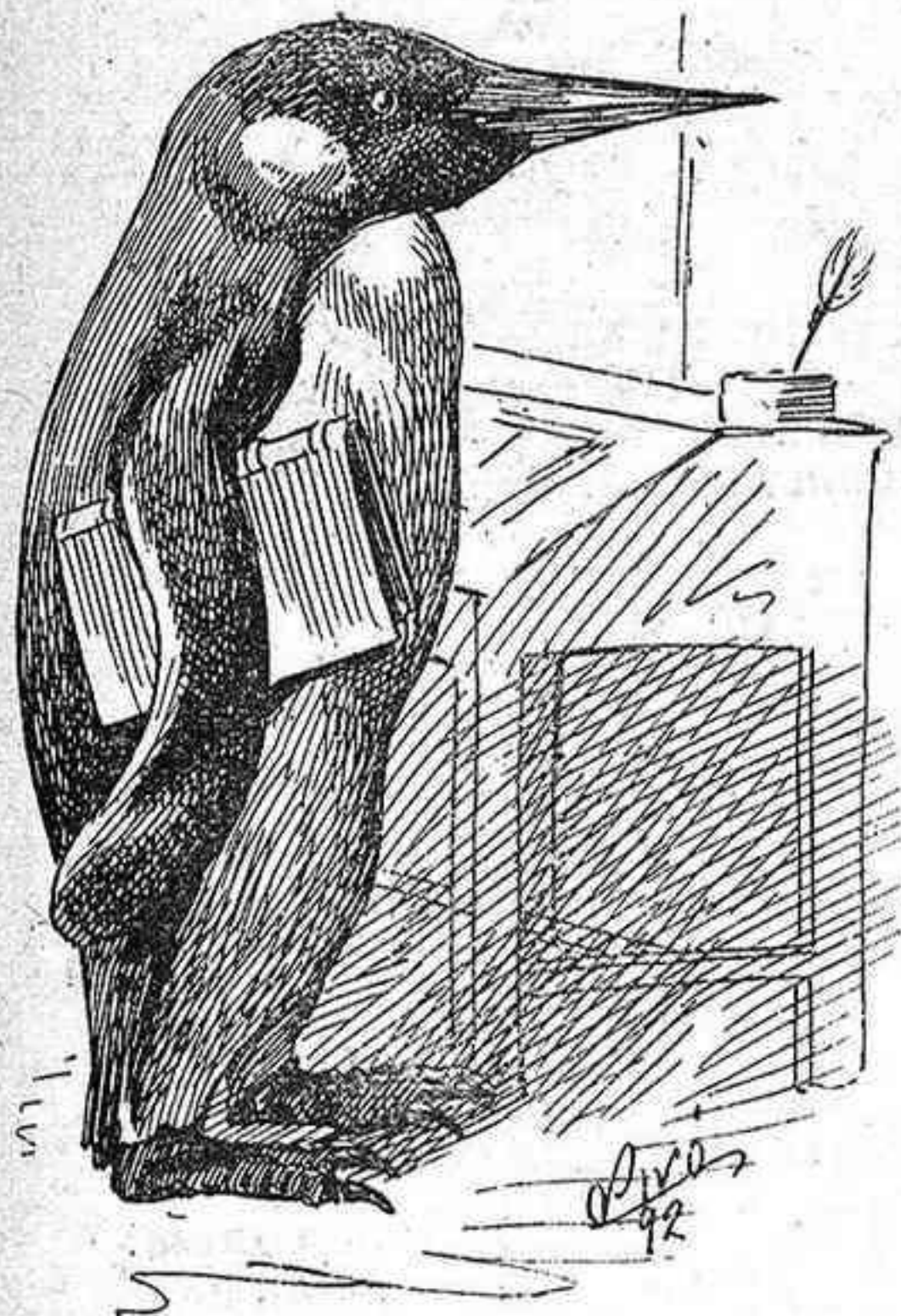
UN DELS QUE HI VAN

Ab lo seu ayre guerrero
y la guitarra á la má,
¡que 'n farà aquest de desgracias
desseguit que arribi allá!

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, número 2.

Obra nueva de Carlos Frontaura

DOCUMENTOS HUMANOS

Edición ilustrada por A. PONS

Un tomo 8.º — Pesetas 3'50

UNA AVENTURA D' AMOR

per C. GUMÀ, ab dibuixos de M. Moliné.—Preu 2 rals.

LA CONQUISTA DEL PAN

por PEDRO KROPOTKIN

~~~~~ Precio 3 pesetas ~~~~~

EL IDEAL EN EL ARTE

por H. TAINÉ

~~~~~ Precio 3 pesetas ~~~~~

MÉTODO DE HIDROTERAPIA

APLICADO DURANTE MÁS DE 35 AÑOS Y ESCRITO PARA EL TRATAMIENTO DE LOS ENFERMOS Y PARA GU A DE LOS SANOS

— por —

SEBASTIÁN KNEIPP

Un tomo 8.º Ptas. 4'50 Encuadernado Ptas. 5'50

MANUAL PRÁCTICO Y RAZONADO DEL SISTEMA

HIDROTERÁPICO

DEL SACERDOTE

SEBASTIÁN KNEIPP

Versión española por G. GILI ROIG

~~~~~ Precio 3 pesetas ~~~~~

DON JUAN TENORIO

2 Ptas.

por D. JOSÉ ZORRILLA

Ptas. 2

EN JOANET Y EN LLUISET

parodia de D. JUAN TENORIO

Empescada per Sanall y Serra y dibuixos de Gómez Soler.—Preu 2 rals.

REGLAMENTO

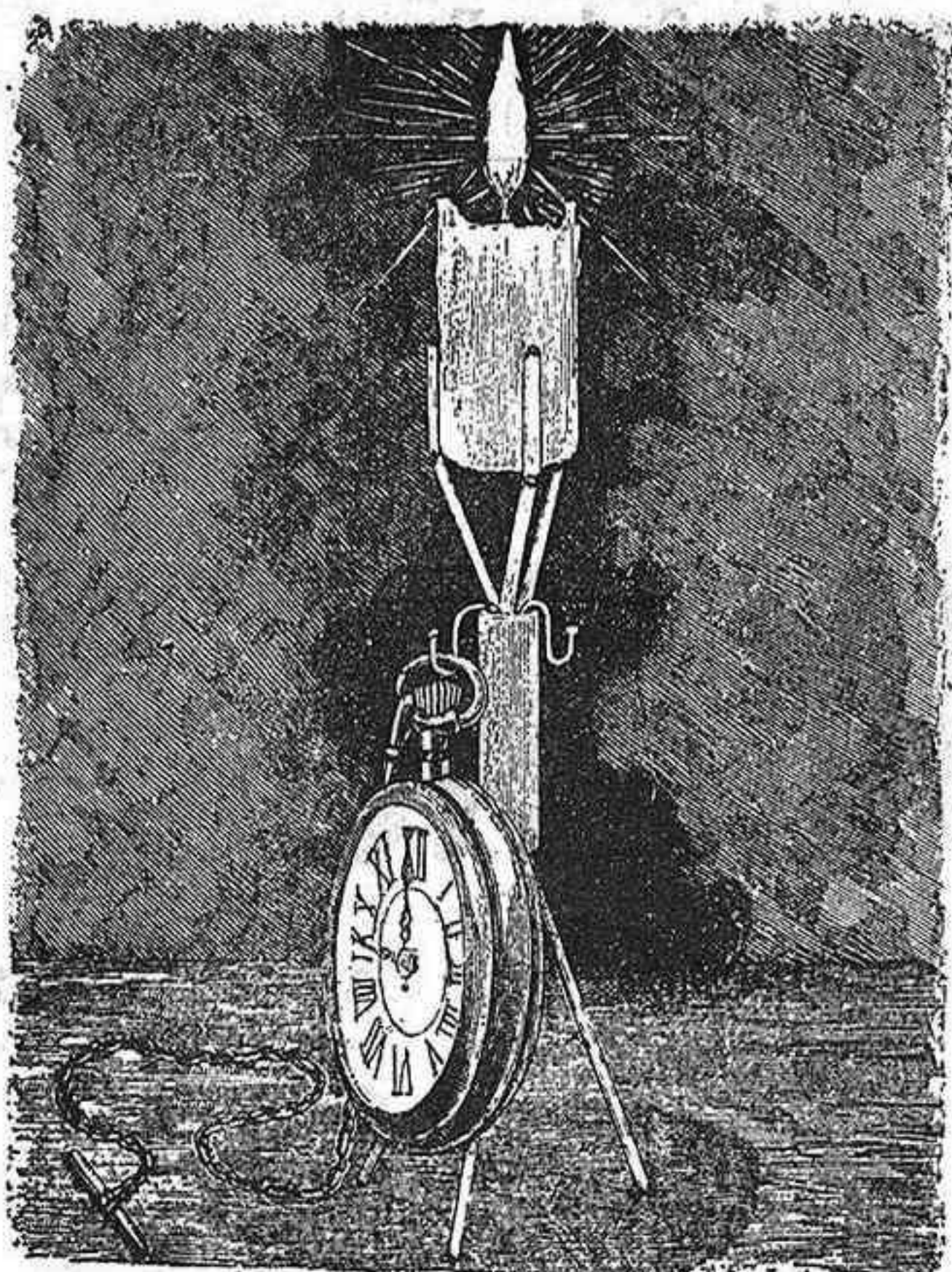
DEL

♦ FRONTÓN ♦ BARCELONÉS ♦

Precio UN real

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' estravíos, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIONS CASULANAS

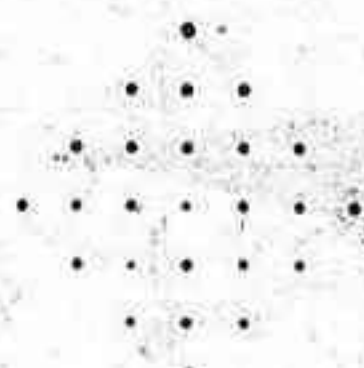
PALMATORIA-RELOTGERA

No es molt elegant, que diguém; pero de vegades pot prestar la séva utilitat.

Agafan nna tarjeta de visita, la cargolan y la lligan ab un fil: aixó es lo cós de la palmatoria. Al forat de dalt hi posan tres mistos conforme indica 'l dibuix, y entre ells hi fan aguantar lo bossi d' espelma. A baix, formant tripode, altres tres mistos serveixen de peus del candelero.

Ara per penjarhi 'l rellotje, no han de fer mes que torsar una agulla y colocarla en lo lloch senyalat en lo grabat adjunt.

ROMBO

Primera ratlla: vertical y horisontal: Consonant.
—Segona: ningú 'n vol.—Tercera: las baylarinas ne gastan.—Quarta: nom d' home.—Quinta: animal femella.—Sexta: nom de dona.—Séptima: Vocal.

WEBER.

TERS DE SILABAS

Primera ratlla: vertical v horisontal: nom de dona.—Segona: ciutat d' Ultramar—Tercera: Riu espanyol.

SATIRILLAS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Població aragonesa.
5 4 6 6 4 2 4.— » catalana.
3 4 8 7 8 2.—En Montjuich.
4 6 1 8 4.— » lo mar.
4 2 1 2.—Carrer de Barcelona.
3 7 6.—Part del cos humá.
6 1.—Nota musical.
3.—Consonant.

M. CAMPANYA

GEROGLÍFICH

C
gram gram
III
I

REY NANO.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.

FILLAS DE EVA

Fot. Reutlinger.—Paris.

—Si 'ls fa falta gent per Africa,
á mí no 'm fan por trinxeras.

Fot. Boyer.—Paris.

—Entre ella y jo ¿que 'ls hi sembla
¡Quin parell de cantineras!